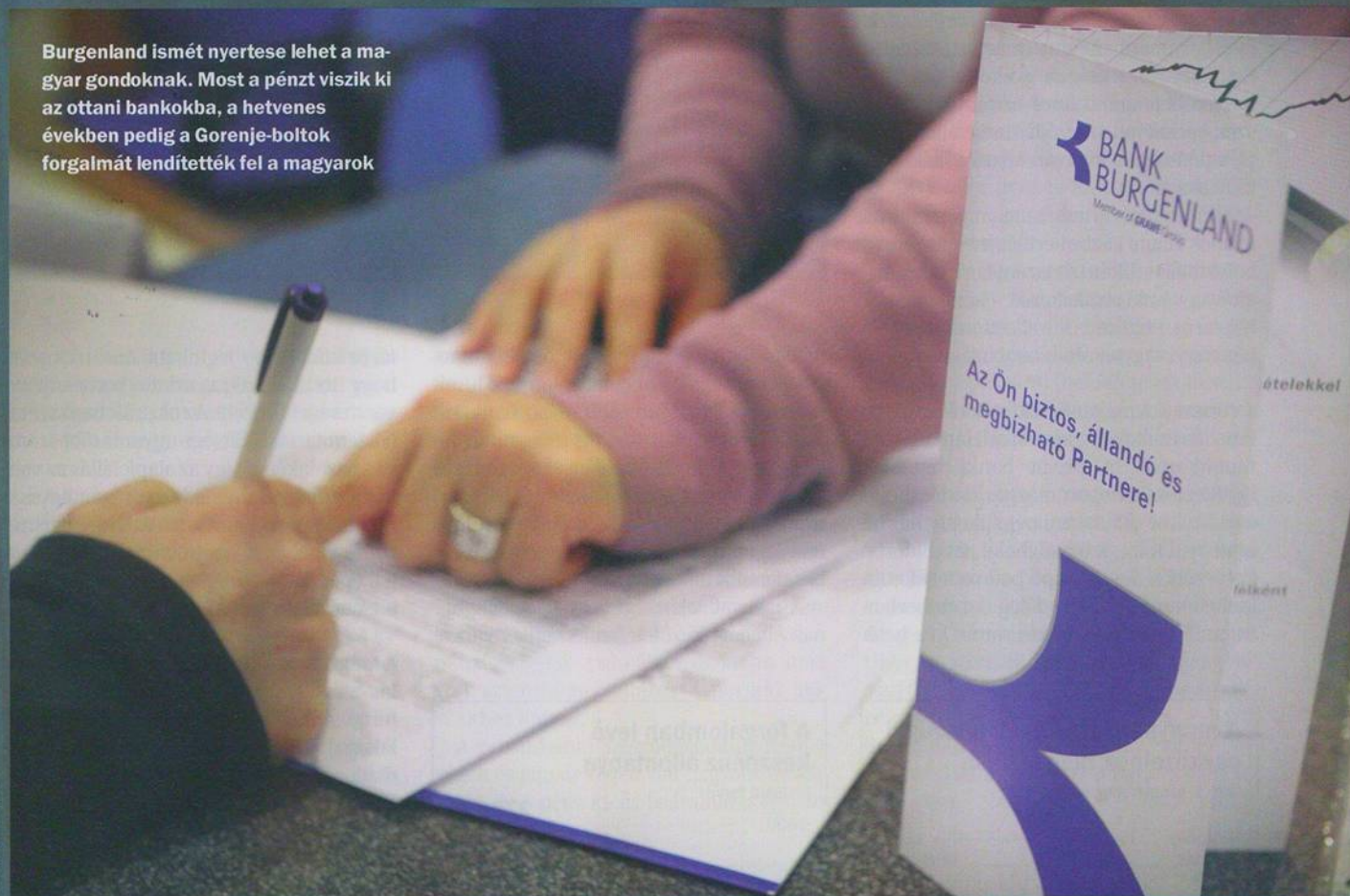

Elszivárgó vagyonok

VÁLSÁGREAKCIÓK Bizalmi válság jellemzi a hazai magánbefektetőket, az utóbbi hónapokban érezhetően nőtt a külföldre menekített magánvagyonok mennyisége. Új elem, hogy a külföldre áramló pénzek mögött megjelentek a középosztály képviselői is.

Burgenland ismét nyertese lehet a magyar gondoknak. Most a pénzt viszik ki az ottani bankokba, a hetvenes években pedig a Gorenje-boltok forgalmát lendítették fel a magyarok

Vészforgatókönyvek készítése, a befektetett pénz likvid tétele a gyors kimenekíthetőség érdekében – a szokottnál jóval több ügyfél kereste fel privát banki tanácsadóját ilyen és ehhez hasonló kérésekkel az elmúlt hónapokban.

A hazai magánvagyonok egy részének külföldre irányítása persze nem új jelenség, évek óta százmilliárdos nagyság-

rendben szivárognak ki befektetések az országból, nem utolsósorban a kiszámíthatónak egyáltalán nem nevezhető adó- és gazdaságpolitika miatt. A mostani helyzet viszont nagyban különbözik az elmúlt években megszokottól: egyrészt a külföldi befektetések iránti érdeklődés láthatóan megnőtt Magyarországon, másrészt az egyenként több tíz-, illetve

százmilliós pénzügyi vagyon felett disponáló felső réteg mellett elkezdett a külföld felé fordulni a középosztály felső szelete is.

AZ OKOK A szokottnál intenzívebb külföld felé forduláshoz persze több impulzus is kellett, amely hozzájárult a befektetői bizalom súlyos mértékű csökkenéséhez.

Az első, hogy a múlt év utolsó heteiben – részben a Nemzetközi Valutaalappal megszakadt magyar tárgyalások, részben az elhúzódó európai adósságválság miatt – reális esélyként kezdett terjedni a köztudatban a magyar államcsőd veszélye. Ezt a veszélyérzetet táplálták a pénz- és tőkepiacok is: a forint árfolyama stabilan a 310-es szint fölé került az euróval szemben, a tőzsde mélyrepülésbe kezdett, az országkockázati (CDS-) felár pedig a két évvel korábbi szintre került.

A pénzügyi rendszer sérthetlenségébe vetett hitet alaposan megcsappantotta a kedvezményes végtörlesztés lehetőségének bevezetése, amely a konzervatív befektetők számára megint csak azt sugallta, hogy Magyarországon gyakorlatilag semmilyen befektetés sincs biztonságban, hiszen bármilyen szerződés megváltoztatható, amennyiben megvan hozzá a kellő politikai akarat.

Mindezt tetézte még a magánpénztári vagyonok állami kézbe kerülésének ügye: ez a befektetők – főként a viszonylag kisebb magánvagyonnal rendelkezők – körében szintén arra engedett következtetni, hogy a pénzügyi vagyon nincs biztonságban.

A TÜNETEK A magánbefektetők elbizonytalanodásának pedig közben jól látható jelei mutatkoztak. A privát banki ügyfelek igyekeztek könnyen mozgósítható, likvid eszközökbe elhelyezni pénzüket – már ha nem vitték ki az országból –, és előtérbe helyezték a devizaalapú befektetéseket. A kisbefektetők pedig – főleg decemberben és január elején – sorban vették ki a beté-

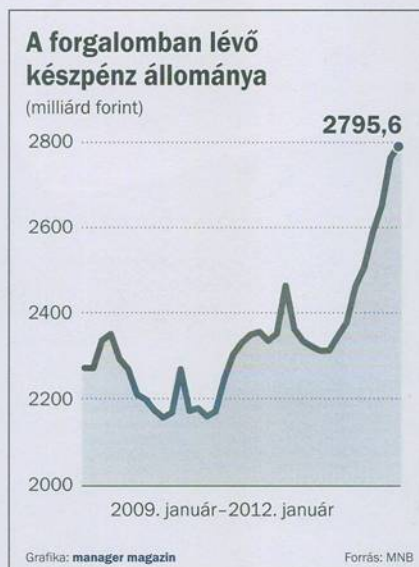
teket a bankokból, és készpénzfelhalmozásba kezdtek. Az országban terjedő hírek szerint az év végén több olyan bankfiók akadt, amely átmenetileg nem tudta kiszolgálni a készpénzigényt a szokásos többszörösére duzzadó lakossági pénztári tranzakciók miatt, a pénzváltók pedig a megszokott forgalom akár tízszereséről is beszámolhattak.

A magyar lakossági ügyfelek pedig annak ellenére kezdtek bankszámla-nyitoga-

tásba külföldön – leginkább Ausztriában –, hogy az számukra szinte borítékolható veszteséget okozott. Az osztrák bankszámlák fenntartási költsége ugyanis többszöröse a hazaiakénak: így az alapfelállás az volt, hogy a magyar ügyfél igen drágán bevásárolt néhány ezer eurót, azt kivitte Ausztriába, és elhelyezte az itthonihoz viszonyítva jelképes kamat mellett, csak azért, hogy biztonságban tudhassa megtakarításait.

A MÉRLEG A külföldi vagyontranszfer való mértékét, illetve az egyéb hatásokat természetesen igen nehéz megbecsülni. A lakosság kezdeti reakcióit viszont jól tükrözik a Magyar Nemzeti Bank monetáris statisztikái: ezek szerint ugyanis a készpénzállomány a január végéig tartó egy év alatt közel 430 milliárd forinttal, 2800 milliárd közelébe emelkedett, és csak a novemberi januárig terjedő időszakban közel 150 milliárddal lett nagyobb.

A privátbanki piacot monitorozó BloChamps Capital Pénzügyi Szolgáltató Kft. becslései szerint – közölte lapunkkal Karagich István ügyvezető igazgató – a hazai vagyonos ügyfélréteg évente átlagosan egymilliárd eurót visz ki külföldre, amelyhez az elmúlt hónapokban nagyjából 45 milliárd forintnyi, a középosztálytól származó pénz társult. A kisbefektetőknel ugyanakkor a vagyontranszfer na-

„Van némi növekedés a határ mentén, de nincs drámai mozgás.”

Thomas Uher,
az osztrák Erste
csoport igazgatósági
tagja

gyon ciklikus: a múlt év végén, illetve januárban nagyon megugrott a kivitt pénz nagyságrendje, ám ezt követően várhatóan visszaáll egy eléggé alacsony havi szintre.

Fontos ugyanakkor leszögezni – vélekedett Karagich István –, hogy az a pénz, amely külföldre vándorolt, már jóval nehezebben fordul vissza: az az ügyfél, aki külföldön nyitott bankszámlát, valószínűleg egy jó darabig nem csukja azt be. A kiáramló vagyontranszfer egyenlegét némileg mérsékli ugyanakkor az adóamnesztia nyomán – most részben a végtörlesztés miatt is – visszaáramló pénztömeg, ám ennek mértékét 2011-re vonatkozóan mindössze 25 milliárd forintra becsüli a szakember.

Karagich István szerint így a fentiek okán 2011-ben adós maradt a korábban megszokott növekedéssel a hazai privát banki szektorban kezelt összvagyon, ami azzal jár együtt, hogy tovább növekszik az ország külső forrásigénye. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a vagyonok külföldre áramlásának éves mértéke mérséklődjön: ehhez azonban az ügyvezető igazgató véleménye szerint a hazai adó- és gazdaságpolitikának tartósan hiteltelessé és kiszámíthatóvá kell válnia, s természetesen újra kell indulnia a gazdasági növekedésnek is.

ENYHÜLÉS A manager magazinnak nyilatkozó hitelintézetek szerint ugyanakkor szerencsére kezdenek megnyugodni a kedélyek mind a privát banki, mind a lakossági ügyfelek körében.

A CIB Banknál közölték szerint a lakossági ügyfélkörben a fiókos pénztári készpénzfelvételek száma, valamint a külföldre irányuló átutalások értéke január negyedik hetére már visszaállt a megszokott szintre. A nagyobb összegű készpénzfelvételek számában azonban nem volt szignifikáns eltérés a normál időszakhoz képest.

A privát banki szegmensben december végén és január elején volt nagyobb érdeklődés, de a pénz ki- és beáramlása egy-két

hónapos horizonton nagyjából hasonló mértékű volt, az év végi helyzet pedig január végére itt is normalizálódott.

Hasonló tapasztalatokról számoltak be az MKB Banknál is. Az MKB Private Banking-ügyfelek harmada december végén és a 2012. év első három hetében komoly aggodalmának adott hangot. A hitelintézetnél azt tanácsolták az ügyfeleknek, hogy amennyire lehet, maradjon likviden a kezelt vagyonuk, így jellemzően egy-két hetes betéteket, likvid alapokat javasoltak a palettáról.

Az MKB-nál több ügyféltől hallották, hogy külföldi számlákat nyitott, ugyanakkor nagy összegű kiutalás mindössze két kliensnél történt a privát banki üzletágban, amit az 1700-as ügyfélszámhoz képest marginálisnak tekintenek. Ezzel egy időben – mutattak rá a hitelintézetnél – láttak ellenkező irányú folyamatot is, azaz az ügyfelek a gyenge forintba váltották át az eurót, és magas hozamú magyar állampapírba fektettek.

Az MKB Bank szakértői szerint tehát összességében elmondható, hogy a többévi bizalomra építve sikerült az ügyfeleket az elhamarkodott és jelentős veszteséget generáló lépésektől (befektetések likvidálása, devizavásárlások) megóvni, és a portfóliók megőrizték értéküket az elmúlt időszakban is.

Nem rohamozták meg a kelet-ausztriai bankokat a magyar állampolgárok, akik a bizonytalan hazai helyzet miatt külföldre akarják vinni a pénzüket. „Van némi növekedés a határ mentén, de nincs drámai mozgás” – mondta néhány hete Thomas Uher, az osztrák Erste csoport igazgatósági tagja. Korábban más pénzintézetek – például a Raiffeisenbanken és a Bank Burgenland – szintén megnövekedett forgalomról számoltak be a határ menti területeken.

Barát Mihály

A vagyontranszfer becsült, átlagos mértéke éves megoszlásban

	Érintett létszám (fő)	Euró-transzfer (fő/év)	Transzfer forintban (fő/év)*	Transzfer összesen évente (forint)
A privát befektetői „elit”	10 ezer	50-100 ezer	15-30 millió	150-300 milliárd
Az új „felső középosztály”	30 ezer	5 ezer	1,5 millió	45 milliárd

Grafika: manager magazin

* 300 forintos euróárfolyamot feltételezve.

Forrás: BloChamps-becsülés